

WANDELWEEK ARDENNEN

ZUIDERHUIS
AUGUSTUS 2022

EEN ZOMERSE WANDELWEEK IN DE ARDENNEN

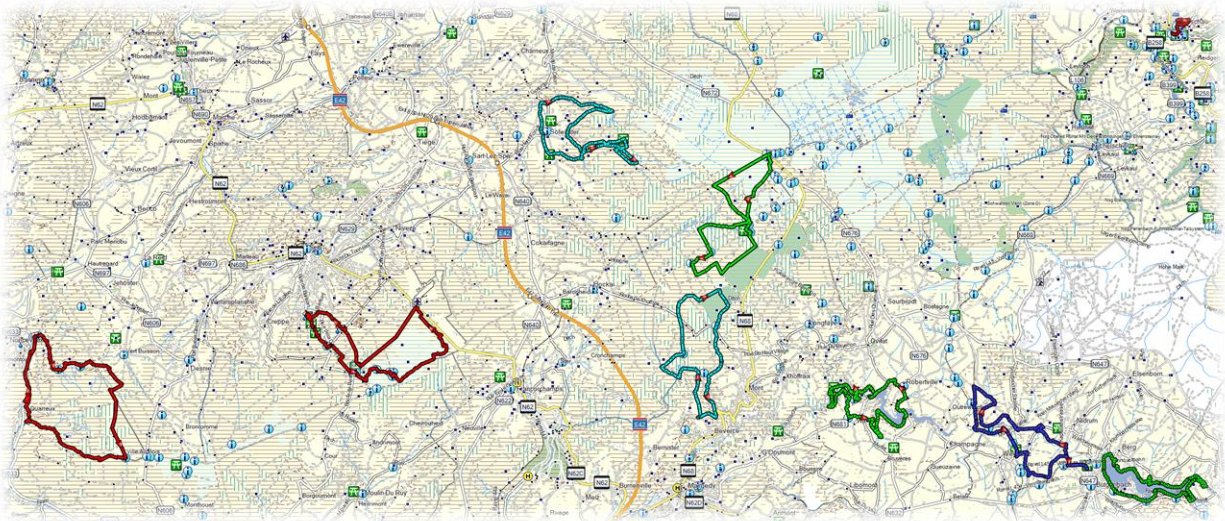
Wallonië is nooit monotoon maar is een bonte verzameling van landschappen, streken en kleuren. Het heeft nog een ongerepte natuur, een rijke fauna en flora, pittoreske dorpjes en hartelijke mensen. We hebben een vaste stek centraal gelegen tussen de Hoge Venen, La Roche en Aywaille. Ideaal dus om van hieruit naar het vertrekpunt van de wandeling te rijden. Alle wandelingen die op het programma staan, zijn stuk voor stuk hoogstandjes. Namen die tot de verbeelding spreken; Baraque Michel, de vallei van de Statte, de venen van Malchamps, de vallei van de Trôs-Marets, de wandeling naar de neus van Napoleon, het Reinhardkasteel, de hoogste watervallen van België en de stuwdam van Robertville. Dit zijn maar enkele namen maar we wandelen ook langs de oevers van de meest bekendste riviertjes van de Ardennen zoals de Warche, de Statte, de Trôs-Marets en de betoverende Chefna. Spa, bakermat van thermalisme en wellness, is prachtig gelegen aan de voet van beboste heuvels waar natuurlijke bronnen ontspringen. De Hoge Venen maakt deel uit van het Belgisch-Duitse natuurpark Hoge Venen-Eifel. We zullen hier de originele schoonheid ontdekken, alsook de unieke fauna en flora.

DEELNEMERS

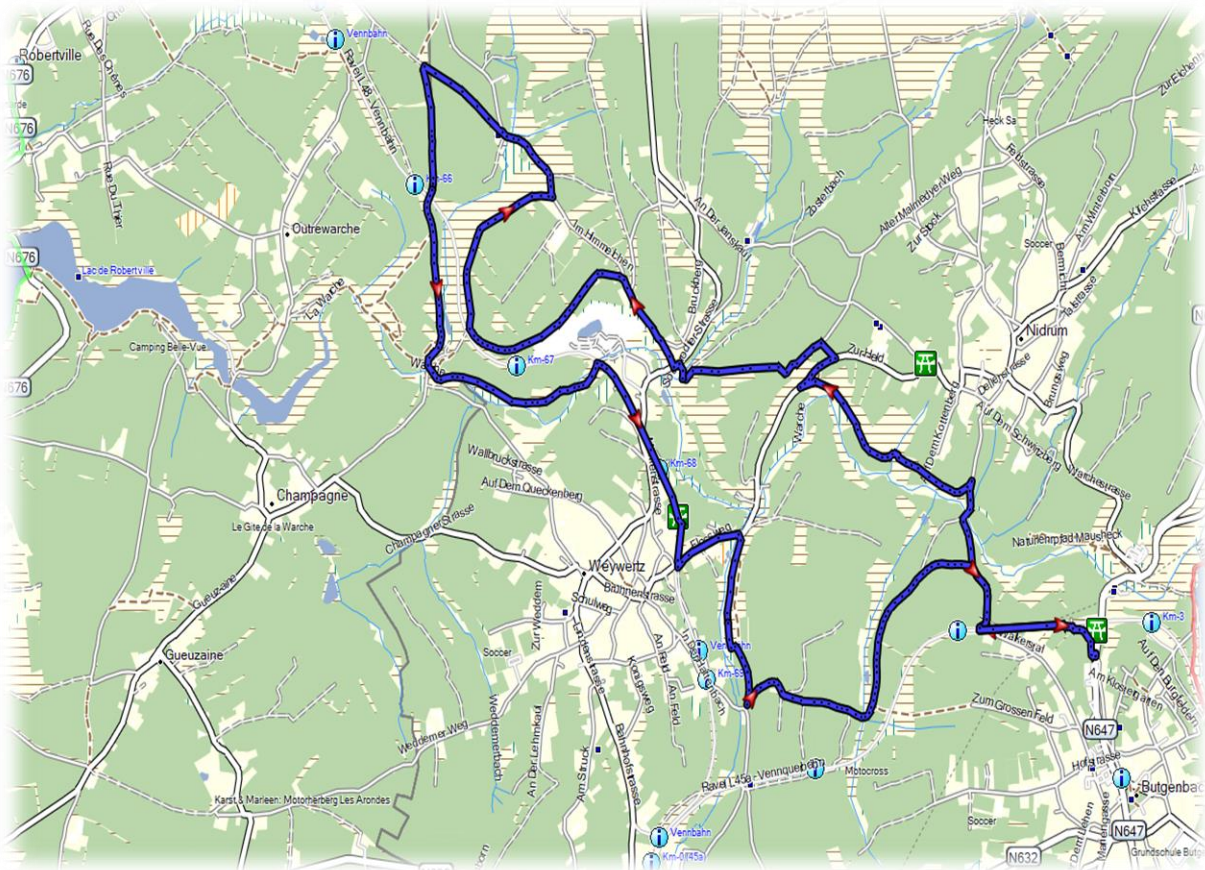
Van links naar rechts; Karine De Proost (Arendonk), René Van Den Kieboom (Antwerpen), Ann Van Den Steen (Balegem), Mich Botterman (Lokeren), Alice De Weerd (Putte), Luc Bruneel (Ingelmunster), Johan Verhaeghe (Lichtervelde), Riet Plets (Putte), Johan De Craemer (Tielt), Nicole Verstraete (Ingelmunster), Martine Schepens (Tielt), Regina Vanroy (waterloo), Jan Dierckx (Wijnegem), Lieve Symons (Wijnegem) en Ludwig D'Haese (reisleader – Merchtem).

Hieronder een kaartje van alle wandelingen die we hebben gedaan.

Zaterdag 6 augustus 2022

- Wandeling : Luswandeling in de Warchevallei tussen Bütgenbach en Weywertz
- Gebied : Bütgenbach
- Afstand : 14 km
- Stijgen : 200 m
- Dalen : 200 m
- Duur : 5 uur

We vertrekken in de buurt van ons hotel in Bütgenbach. Het is een gevarieerde wandeling langs beide oevers van de Warche afgewisseld door wandelpaden door de bossen en door de velden en weiden.

Een houtwilgenrups voedt zich met het hout van een loofboom. De rups maakt gangen in de boom van soms wel tientallen centimeter lang en met een doorsnede van ongeveer twee centimeter. Ze kunnen twee tot viermaal overwinteren in de boomschors voordat ze zich verpoppen. Nadien wordt het een nachtvlinder die slechts enkele dagen leeft doordat de

vlinder geen roltong heeft en zich daardoor niet kan voeden. Maar in de paar dagen dat ze leven paren ze en leggen ze eitjes.

De Warche ontspringt op een hoogte van 650 meter boven de zeespiegel. De bron van deze rivier ligt in Losheimergraben aan de Belgisch-Duitse grens. De stroom loopt ongeveer 50

kilometer in westelijke richting door het plateau van de Hoge Venen. Ze mond uit in de buurt van het dorpje Warche in de Amblève.

Sommige bomen zijn aangetast door de letterzetter. Dat is een klein kevertje dat zich door de schors boort en zich daar vermenigvuldigt. Onder de schors zijn duidelijk de sporen te zien

van de letterzetter, vandaar zijn naam. Een gezonde boom wordt aangevallen door 4 à 6.000 kevertjes. De schors valt af en de boom is dan ten dode opgeschreven.

We komen voorbij een oude steengroeve waar zich nu een klein meertje heeft gevormd.

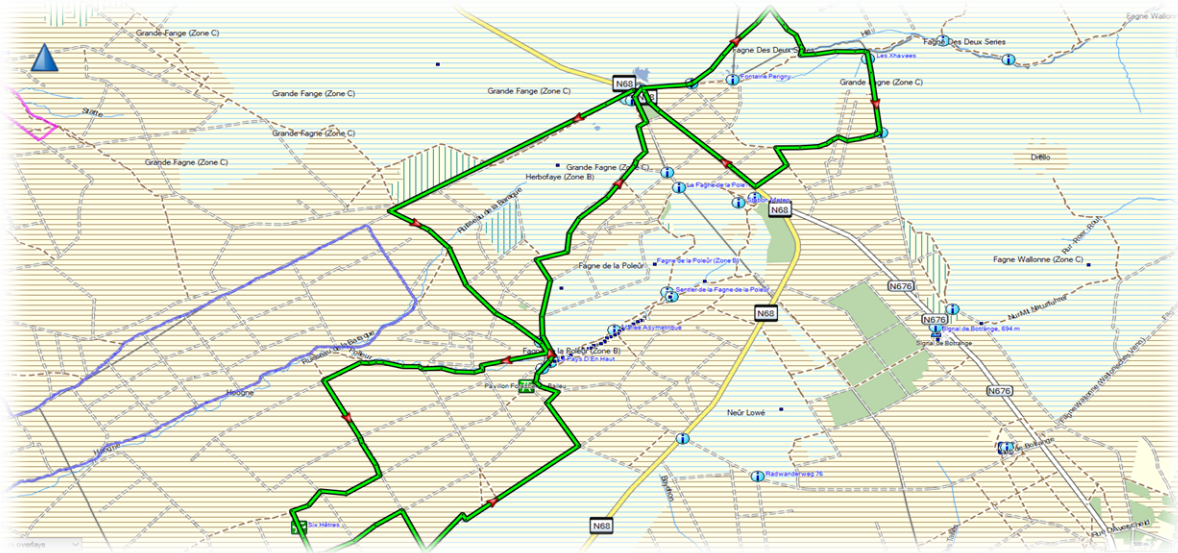

Het hotel Le Vieux Moulin, gelegen in Weywertz langsheen de Warche, werd in 1834 gebouwd als graanmolen. Het rad is niet meer aanwezig. Hier maken ze, op het dak, geen gebruik van een windhaan maar van een windvis.

Zondag 7 augustus 2022

- Wandeling : Luswandeling in het hart van de Hoge Venen
- Gebied : Baraque Michel
- Afstand : 19 km
- Stijgen : 300 m
- Dalen : 300 m
- Duur : 6 uur

Volgens een legende was Michel Schmitz verdwaald in de Venen tijdens een overtocht van het Hoog Plateau. Op de rand van de uitputting zou hij de wens uitgesproken hebben om, als hij aan de dood ontsnapte, een toevluchtsoord zou bouwen in het Veen, waar verdwaalde reizigers asiel en versterking zouden kunnen vinden. Hij plantte zijn stok op de plaats waar hij zijn beslissing nam en Schmitz vond wonderbaarlijk de weg terug. Getrouw aan zijn

gelofte bouwde hij een hut op de plaats van zijn avontuur waar hij een kluzenaar installeerde om zijn liefdadige zending te vervullen. Het zou deze hut zijn die aan de oorsprong ligt van de Baraque Michel. Dit was waarschijnlijk rond 1811.

Een rijke industrieel, een zekere Fischbach liet deze kapel bouwen in 1830. Michel Schmitz

moest wel beloven dat hij iedere avond een lantaarn in het klokkentorentje zou aansteken voor verdwaalde reizigers. Deze traditie werd in stand gehouden tot 1856.

Diezelfde Fischbach liet ook al in 1827 een klok aan de gevel van Baraque Michel ophangen. De Schmitz kregen de opdracht de klok te luiden bij mistig weer om verdwaalde reizigers

naar de herberg te leiden. Dat deden ze overigens tot 1856, voor de aanleg van de weg Eupen-Malmedy. Momenteel hangt er een kopie in de Baraque Michel. De echte “Cloche des Égarés” werd geschonken aan het Museum van Verviers.

Terzelfder tijd liet Fischbach in de Baraque Michel een boek neerleggen dat het "IJzeren Boek genoemd werd, omwille van de metalen kافت. Alle geredde personen werden

uitgenodigd om hierin hun naam te schrijven. Dit register werd tijdens de brand van 1889 vernield. Er stonden 126 getuigenissen in, waarvan 93 van voor 1836. Sommige daarvan (37 verhalen) werden kort voor de ramp op vraag van Albert Bonjean gekopieerd en vervolgens gepubliceerd in zijn werk “La Baraque Michel et le livre de fer”.

Het kruis van de verloofden vertelt het dramatische verhaal van twee jonge mensen die verdwaalden in een sneeuwstorm in het veen. Het verhaal gaat over Marie Solheid en François Reiff. Ze hadden elkaar leren kennen op de kermis in Jalhay en waren al snel verliefd. Ze verloofden zich en besloten te gaan trouwen. Op de winterse zaterdag 21 januari 1871 gingen Marie en haar verloofde François naar Xhoffraix waar Marie oorspronkelijk vandaan kwam. Ze moesten er de benodigde documenten voor hun voorgenomen huwelijk ophalen. Ze begonnen rond 9 uur in de ochtend aan hun 20 kilometer lange voettocht. Ze

hadden ook de trein via Pepinster naar Francochamps kunnen nemen en van daaruit per postkoets verder kunnen reizen naar Malmedy. Maar, jong en verliefd als ze waren, kozen ze ervoor te voet te gaan. Onderweg pauzeerden ze in café Mixhe in Jalhay, alvorens te beginnen aan de 12 kilometer lange tocht door de hen toch redelijk bekende venen. De waard en Marie's broer, die ook in het café werkte, probeerden hen nog van hun voornemen te voet te gaan te weerhouden. Maar tevergeefs. Marie zei dat ze als echt meisje uit het veen deze situatie wel meester zou worden. Rond het middaguur verlieten ze Jalhay.

Overvallen door een sneeuwstorm en mist verdwaalden ze en François moest de uitgeputte Marie achterlaten in de buurt van grenssteen 151 van de Belgisch- Pruisische grens. Op haar jurk droeg Marie een met potlood geschreven briefje waarop stond “*Marie vient de mourir et moi je vais le faire*”. Dit betekent: Marie is net gestorven en ik zal eveneens sterven. Hij ging nog op zoek naar hulp maar haalde het ook niet. De broer van Marie begon al op 23 januari met zoekpogingen naar het tweetal, omdat Marie nog niet terug was gekomen. Net op deze dag begon in de Hoge Venen een strenge vorstperiode die gepaard ging met sneeuwval die de lichamen van François en Marie bedekten. De zoekpogingen die in de daarop volgende

weken werden ondernomen, bleven door de dikke sneeuwlaag, vruchteloos. Het lichaam van François werd begin maart, na het smelten van de eerste sneeuw teruggevonden. Een week later werd ook het lichaam van Marie terug gevonden. Op de plek waar Marie werd gevonden staat nu een kruis.

Baraque Michel was voor de eerste wereldoorlog het hoogste punt van België. Nadien hebben we er het gebied Eupen en Malmédy bijgekregen en sedertdien is het hoogste punt het Signaal van Botrange. Baraque Michel is 674 m hoog en het Signaal van Botrange is 694 m hoog.

Zondag 7 augustus 2022

- Wandeling : Luswandeling rond de Wirztbach
- Gebied : Butgenbach
- Afstand : 4 km
- Stijgen : 100 m
- Dalen : 100 m
- Duur : 1 uur

We doen vandaag nog een tweede wandeling in de vallei van de Wirtzbach. Wirtzfeld is een klein dorpje op het Ardense hoogplateau, bewaterd door drie beekjes. De eerste twee, de Hinterbach en de Wirtzbach, monden uit in de Holzwarche bij de uitgang van het dorp, voordat de laatste enkele kilometers oostelijker in het meer van Bütgenbach uitmondt. De

meeste huizen van het dorp staan op de rechteroever van de Holzwarche en zijn gelegen op de twee heuvels met uitzicht op de Hinterbach en de Wirtzbach.

De kerk van Wirtfeld is uit de 16de eeuw en is uitgevoerd in breuksteen. In 1601 werd het kerkje gerestaureerd. Zeer merkwaardig zijn de grafkruisen uit de 18de eeuw die ingemetseld zijn in de muur. De kerk wordt omgeven door een kerkhof.

In dit gebied zitten er verschillende roofvogels. De rode wouw en de buizerd zijn de meest voorkomende. De rode wouw is een soort havik. Een volwassen exemplaar is circa 62 centimeter groot, 750 tot 1000 gram zwaar en heeft een spanwijdte van ongeveer 160 cm. Het

uiterlijk lijkt op dat van de buizerd, maar de rode wouw is meer roodachtig en heeft een diep gevorkte staart. De rode wouw jaagt op kleine en middelgrote zoogdieren en vogels, grote insecten, maar kan ook prooien van andere roofvogels afpakken. Daarnaast is hij een aaseter. Hij heeft een voorkeur voor halfopen landschappen, waar hij in landbouwgebieden kan jagen en in kleine bossen kan broeden.

